

KUNGÖRELSE

SAMMANTRÄDESDATUM: **Tisdag den 14 november 2023**

SAMMANTRÄDE MED: **Kyrkofullmäktige**

TID OCH PLATS: **Kl. 19:00 Kyrkbacksgården
Lokal Rudbeckiussalen**

KALLELSEN DELGIVES **Ledamöter och ersättare**

SÄRSKILT KALLAD:

NR	ÄRENDE
----	--------

1. Upprop
2. Val av justerare samt tid och plats för protokollets justering
3. Målkapital för Västerås pastorat
4. Årsplan och budget för 2024
5. Hovdestalundsprojektet
6. För information - PWC rapport
7. Anmälan om efterträdarval
8. Valärenden
  - a) Ledamot i kyrkorådet
  - b) Ersättare i kyrkorådet
9. Val till församlingsråd
  - a) Lundby församlingsråd, ordförande
  - b) Gideonsbergs församlingsråd, ersättare
  - c) Skerike församlingsråd, ersättare
  - d) Rytterne församlingsråd, ersättare
  - e) Kungsåra församlingsråd, vice ordförande

Ring Svenska kyrkan Västerås växel 021-81 46 00 eller e-posta vasteras.pastorat@svenskakyrkan.se om du inte har möjlighet att närvara vid sammanträdet. Gäller både ordinarie och ersättare.

Grupprum är bokade enligt nedan:

Samverkansgruppen (S, BA, C, MPSK, KR, V) träffas kl. 18.00, lokal Lykttändaren.

POSK träffas kl. 18.00, lokal Källan

FK träffas enligt överenskommelse inom gruppen.

Kaffe och smörgås serveras från kl. 17.45

Justeringstid: Förslag: 2023-11-21 på Domprostgården kl. 13.00, Torsten Källberg och Karin Andersson

Paragraf

Sammanträdesdatum

Kyrkorådets arbetsutskott
Kyrkorådets fastighetsutskott
Kyrkorådets kyrkogårdsutskott

Kyrkorådet

Kyrkofullmäktige

2023-11-14

2. Ordförande Britas Lennart Eriksson hälsar välkommen

Justerings tid: Förslag 2023-11-21 kl 13.00 Helander Domprostgården

Förslag på justerare: Förslag Torsten Källberg och Karin Andersson

Justeringsmännens sign	Utdragsbestyrkande	Expeditioner
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"><div style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; height: 100px;"></div><div style="border-right: 1px solid black; height: 100px;"></div></div>		

	Paragraf	Sammanträdesdatum
Kyrkorådets arbetsutskott Kyrkorådets fastighetsutskott Kyrkorådets kyrkogårdsutskott	87	2023-10-19
Kyrkorådet	43	2023-11-02
Kyrkofullmäktige		2023-11-14

---

3. Målkapital för Västerås pastorat

Ekonomichef Eva Hollaus föredrar målkapital för Västerås pastorat.

_____

Förslag till beslut

Kyrkofullmäktiges beslut

1. Att målkapitalet för Västerås pastorat ska uppgå till 231 000tkr.
2. Att målkapitalet varje år ska automatiskt justeras i takt med inflationen (KPIF), till den del som inte avser materiella anläggningstillgångar.

Enligt kyrkoordningen ska kyrkofullmäktige fastställa ett långsiktigt mål för storleken på det egna kapitalet, s k målsatt kapital. Syftet med bestämmelserna om målsatt kapital är att säkerställa en långsiktig ekonomisk planering med begreppet ”god ekonomisk hushållning” som utgångspunkt.

Det egna kapitalet ska vara så stort att det utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar.

Med målsatt kapital får underskott och överskott förekomma så länge det egna kapitalet inte understiger den nivå som kyrkofullmäktige fastställt genom målkapitalet.

_____

Justeringsmännens sign	Utdragsbestyrkande	Expeditioner

Underlag för beslut av Målkapital för Västerås pastorat

Ärendebeskrivning:

Kyrkorådet föreslår kyrkofullmäktige besluta att målkapitalet för Västerås pastorat ska uppgå till 231 000tkr.

Att målkapitalet varje år ska automatiskt justeras i takt med inflationen (KPIF), till den del som inte avser materiella anläggningstillgångar.

Enligt kyrkoordningen ska kyrkofullmäktige fastställa ett långsiktigt mål för storleken på det egna kapitalet, s k målsatt kapital. Syftet med bestämmelserna om målsatt kapital är att säkerställa en långsiktig ekonomisk planering med begreppet "god ekonomisk hushållning" som utgångspunkt.

Det egna kapitalet ska vara så stort att det utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar.

Med målsatt kapital får underskott och överskott förekomma så länge det egna kapitalet inte understiger den nivå som kyrkofullmäktige fastställt genom målkapitalet.

Bakgrund/Överväganden:

Utgångspunkt i beräkningen är bokfört värde på materiella anläggningstillgångar. Dessa uppgår (efter avdrag av begravningsverksamhetens andel) till 170 606 tkr.

För att kunna beräkna verkliga risker i de materiella anläggningstillgångarna behöver man ha långsiktiga underhållsplaner med beräknade kostnader. Då pastoratet inte har det för samtliga fastigheter behöver man göra schablonmässiga uppskattningar. Schablonmässigt beräknade risker utöver budget i dessa anläggningstillgångar beräknas att uppgå till 10 mkr per år för mandatperiodens 4 år, dvs 40 000tkr. Från dessa dras uppskattade reavinster för försäljningar för samma period om totalt 10 000tkr

Risker i finansiella anläggningstillgångar dvs placeringar i värdepapper beräknas utifrån volatiliteten dvs tillgångarnas rörlighet och riskpremie. Risken beräknas vara större för aktiebaserade placeringar än för de räntebaserade. Vi antar 20% respektive 10% för dessa. Andelen aktier eller aktiefonder uppgår i ett normalt läge till cirka 60% av portföljen och räntefonder till 40%. Marknadsvärdet ligger, i dagsläget, på 180 000 tkr. Risken beräknas då som $60\% \times 20\% \times 180\,000$ respektive $40\% \times 10\% \times 180\,000$ tkr. Totalt uppgår risken till 29 000tkr.

Risker i begravningsverksamhet sätts till noll då all finansiering sker av statliga medel.

En genomlysning av de tre senaste årens utfall mot budget har gjorts och visar att inga negativa avvikelser har skett. Detta tyder på att pastoratet har god kontroll över dess resursutnyttjande. Historiken visar att faktiska kostnader har hållit sig väl inom budgeterade ramar. Risken för oförutsedda underskott pga oförutsedda händelser sätts därför till noll.

När det gäller risker pga utträden/utflyttning/avfolkning behöver pastoratet ha en omställningsmarginal vid större negativa förändringar av kyrkoavgiften. I dagens prognoser beräknas detta schablonmässigt till 1,5%. Risken sätts till att medlemstappet ökar till 2,5%. Kyrkoavgiften är cirka 180 000tkr och tappet blir då 1 800tkr

Det finns en risk för "urholkning" av målkapitalet pga inflationen. För att förebygga för inflation bör beslutet i kyrkofullmäktige vara att målkapitalet fastställs med en årlig uppräknings med KPIF till den del som inte avser materiella anläggningstillgångar.

	Paragraf	Sammanträdesdatum
Kyrkorådets Kyrkorådets arbetsutskott Kyrkorådets fastighetsutskott Kyrkorådets kyrkogårdsutskott	88	2023-10-19
Kyrkorådet	44	2023-11-02
Kyrkofullmäktige		2023-11-14

---

4. Årsplan med budget och verksamhetsplan för 2024

Domprost Daniel Eklund presenterar årsplanen för år 2024.

Ekonomichef Eva Hollaus föredrar förslag till budget för år 2024 och gör en jämförelse med budget 2023.

_____

Förslag till beslut

Kyrkofullmäktiges beslut

1. Att den lokala kyrkoavgiften för år 2024 för kyrkotillhöriga i Svenska kyrkan Västerås pastorat fastställs till 0,88 procent av den till kommunal inkomstskatt beskattningsbara inkomsten.
  2. Att fastställa verksamhetsplan och budget 2024.
  3. Att fastställa budgetplan 2024–2028.
  4. Att fastställa budget för investeringar och större projekt 2024 till 27 579 000 kronor.
- _____

Justeringsmännens sign	Utdragsbestyrkande	Expeditioner

Årsplan med budget för år 2024 med framåtblick till år 2028

Innehållsförteckning

Inledning	3
Verksamhetsplan för pastoral verksamhet	4
Verksamhetsplan kyrkogårdsförvaltningen	7
Verksamhetsplan fastighet	8
Verksamhetsplan kommunikation (624)	8
Verksamhetsplan HR (636)	9
Verksamhetsplan gemensam administration & IT (637)	9
Övriga gemensamma kostnader	10
Ekonomisk utblick, 2024 och framåt	11
Budgetförutsättningar	13
Budget år 2024 för Västerås pastorat med utblick till år 2028	16
Flerårsplan 2024–2028	19

Bilagor

- Bilaga 1** Budget 2024
- Bilaga 2** Budgetplan 2024 – 2028
- Bilaga 3** Resultatbudget 2024
- Bilaga 4** Driftskostnader fastigheter
- Bilaga 5** Investeringsbudget 2024–2028
- Bilaga 6** Budget 2024 begravningsverksamheten
- Bilaga 7** Investeringsbudget begravningsverksamheten 2024

Inledning

Ett nytt verksamhetsår ligger framför oss och planeras för fullt. De övergripande planer som återfinns i detta dokument tar sin konkretion i aktivitetsplaner som formuleras för alla delar av pastoratets rika verksamhet.

På ett sätt ser 2024 ut att vara ett mellanår. Vi befinner oss mitt i mandatperioden; församlingsinstruktionen finns och gäller ytterligare en tid, de övergripande målen likaså. Rudbeckius-jubileet är avslutat. Löneavtalet som kom 2023 sträcker sig också över nästa år, vilket ger ett lugn och en förutsägbarhet i den processen. Men det är också under mellantiden, i det vardagliga och välkända som livet händer, som tron händer. Det är när lärjungarna vandrar med Jesus under en dag för att sedan i Emmaus bryta brödet som djup öppnar sig. Vardagliga händelser i all enkelhet som öppnar dörrar till livets Gud.

Därför arbetar vi vidare i stort och i smått. Med de utmaningar som ligger framåt, men med stort hopp och styrka av det uppdrag som är oss givet, att i ord och handling förkunna evangeliet om Jesus Kristus.

Ett par större frågor kan komma att påverka arbetet i pastoratet. I kyrkomötet behandlas under hösten 2023 utredningen "Domkyrkornas ställning i Svenska kyrkan", som föreslår ett tydliggörande av domkyrkornas funktion i vår episkopala kyrka. Detta kan komma att påverka och tydliggöra just domkyrkans roll och funktion i pastoratet och i relationen till stiftet.

En annan fråga rör utvecklingen av våra fastigheter, där vi lyder under flera olika lagar och bestämmelser och där tillståndsgivningen emellanåt är komplicerad. Västerås pastorat ska ha en god närvaro i staden, dels i våra egna lokaler, dels på andra håll. De möten med människor som sker räknas och kan få oanad betydelse, oavsett var de sker.

Ett stort projekt som är på väg att ta fysisk form är omdaning av Hovdestalund med det nya krematoriet som ska byggas. Detta kommer att påverka både begravningsverksamheten och de begravningsakter som hålls i kapellen på Hovdestalund. Vi får vara beredda på anpassningar under en tid, men jag är säker på att slutresultatet kommer att bli mycket bra för både personal och besökare.

Må Gud välsigna det viktiga arbete som sker nu och framåt!

/Daniel Eklund, domprost

Verksamhetsplan för pastoral verksamhet

Inledning

Uppdraget att sköta den grundläggande uppgiften att fira gudstjänst och bedriva undervisning, diakoni och mission (GUDM) pågår alltid i Västerås pastorat. Utifrån de olika kompetenser som anställda medarbetare och ideella församlingsaktiva har arbetar vi ständigt med att utvärdera, utveckla och nyskapa våra olika verksamheter inom GUDM. Detta arbete är ett perpetuum mobile, det pågår ständigt. Vi utgår från FIN och våra pastoraler och lägger ena örat mot marken för att lyssna efter människors behov, och med det andra lyssnar vi inåt för att höra Guds ledning i vårt arbete.

För detta uppdrag avsätts medel (till PO tilldelade medel) i budget. Dessa medel täcker kostnader för förtroendevalda och kyrkvårdar i församlingarna, vissa personalrelaterade kostnader samt pastoratsövergripande satsningar som går utöver det som kan antas bäras av ett enskilt PO. Bland de pastoratsövergripande satsningarna för 2024 märks främst en översyn av pastoratets inventarieförteckningar, en orgelutredning för domkyrkan samt ett fåtal mer kostsamma kurser och utbildningssatsningar.

De kvarstående medlen utgör de faktiska verksamhetsmedel som sedan bekostar den rika verksamhet som beskrivits ovan, utifrån den fördelning som först görs mellan de fyra pastoralområdena och därefter av respektive områdeschef med ledning av de aktivitetsplaner som tas fram lokalt, FIN och pastoraler. Här ryms barnverksamhet, konfirmander, samtals- och studiegrupper, gemensamhetsaktiviteter och diakonalt stöd. Medlen möjliggör det rika musik-, konsert- och gudstjänstlivet samt de mer än 30 körerna som regelbundet övar och deltar i gudstjänsterna. Kyrkorummen och övriga fastigheter städas och vårdas så att de kan utgöra samlingsplatser för människor, samtidigt som utåtriktat arbete pågår på andra håll. Olika typer av servering sker: internt till olika grupper men också till externa intressenter, vilket gör att även vissa intäkter skapas.

Verksamhetsmedel för de stiftsfinansierade verksamheterna ingår också i denna post. Häri ingår universitets-, anstalts- och sjukhuskyrka samt den finskspråkiga verksamheten.

De övergripande målen

Utöver ovanstående tas sikte på de övergripande målen så som de har formulerats av kyrkofullmäktige. Arbete med de övergripande målen pågår på alla nivåer i organisationen, på ledningsnivå i ledningsgruppen, i särskilt utsedda arbetsgrupper och lokalt i församlingarna. Här redovisas hur arbetet med målen kommer att genomföras under 2024.

1. Svenska kyrkan Västerås ska vara en levande och relevant kyrka, där barnen särskilt uppmärksammas.

Andlig utveckling handlar om att tillsammans med barn och unga diskutera livets svåra frågor, inte om att lära ut någonting. Det förutsätter respekt för det enskilda barnet och förmåga att lyssna.

Barnet söker mening och sammanhang i sin existens, men är också beroende av vuxenvärlden i sin sårbarhet och sitt behov av skydd.

Barns tankar och upplevelser på det andliga området uppstår inte i ett tomrum utan i förtroendefulla relationer. En god miljö kan ge upphov till andliga upplevelser som är bra för barnet.

Svenska kyrkan Västerås vill genom interna och externa mötesplatser, kyrkliga handlingar och gudstjänster ge möjlighet för barn och unga

- Att få begrepp och symboler för gränsöverskridande upplevelser i naturen, konsten eller musiken.
- Att tillsammans med andra eller i ensamhet förundras över universums gränslöshet och skönhet.
- Att känna vördnad och respekt inför livets början och slut.
- Att få ett språk för att kunna bearbeta egna viktiga livsfrågor kring mening, skuld och förlåtelse.
- Att lära känna kristna förhållningssätt till livet och tillvaron.
- Att våga lyssna inåt, på sig själv och sina innersta känslor och tankar.
- Att få del av och kunskap om ett centralt kulturarv.

Det vi gör med och för barnen fungerar också för vuxna. Pastoralen för det livslånga lärandet är en viktig utgångspunkt i det här arbetet och en uppdatering av pastoralen kommer att göras under 2024.

Svenska kyrkan Västerås strävar efter att möta människors olika behov och längtan utifrån den livssituation de befinner sig i.

2. Svenska kyrkan Västerås ska ha strategier för verksamhet, närvaro och bemötande även via digitala plattformar och kanaler, med fokus på den grundläggande uppgiften.

Det är alltmer viktigt för att vara en relevant kyrka att kyrkan också "pratar det digitala språket" – inte minst för att vara relevant för yngre människor idag. Svenska kyrkan Västerås ska ha strategier för verksamhet, närvaro och bemötande via digitala plattformar och kanaler utifrån den grundläggande uppgiften.

En arbetsgrupp har tillsatts som på uppdrag av domprosten arbetar fram ett förslag på strategisk riktning för pastoratets arbete med digital närvaro in i framtiden. Arbetsgruppens utgångspunkt är att pastoratet ska värdera mötet med människor digitalt lika högt som ett fysiskt möte. Ett av de kortsiktiga målen är att arbeta med denna utgångspunkt och förankra detta synsätt bland medarbetare.

Digital närvaro handlar inte enbart om att websända t ex gudstjänster eller andakter. Det handlar framför allt om att, precis som man i andra sammanhang funderar över vilken form till exempel en verksamhet ska ha, också tänka in den digitala formen som ett alternativ bland andra. Så att, när pastoratet ska starta en samtalsgrupp, man på ett självklart sätt också överväger om den ska vara digital.

Pastoratet måste måna om att rekrytera och fortbilda medarbetare med kompetens för att kunna utveckla och ta oss vidare i dessa frågor.

Målet, liksom alla övergripande mål, gäller för fyraårsperioden. Resultatet från arbetsgruppen kommer inte hinna få fullt genomslag redan i verksamhetsår 2024, utan kommer snarare vara något som ger frukt in i 2025. Däremot finns det lokalt i de olika områdena initiativ och verksamheter som använder digitala kanaler, liksom att pastoratet fortsätter sin närvaro på webben samt i sociala media.

3. Svenska kyrkan Västerås ska ha strukturer och strategier för ideellt ansvarstagande, där människor kan leva sin kallelse.

Under 2023 bildades med uppdrag av domprosten en grupp bestående av medarbetare med syfte att ta fram förslag på struktur för hur ideellt arbete ska kunna utvecklas i Västerås. Gruppen har lämnat sitt förslag till ledningsgruppen. Gruppen skriver; "Visionen är tydlig, det handlar om församlingen som en välkomnande och inbjudande plats där alla har en uppgift, där alla har en viktig funktion för helheten!". För att förslaget ska ha varaktighet över tid och inte vara knutet till en enskild eldsjäl förutsätts att det finns tjänsteutrymme för bedrivandet av detta arbete. Arbetet planeras för att ha störst chans att bli lyckat bland annat avse rekrytering, utbildning, samordning och avtackning av ideella medarbetare. Det ska också noteras att mycket ideellt arbete redan genomförs i pastoratet, så det finns en god grund att bygga vidare på.

Arbetsgruppen har skissat på ett förslag att under 2024 starta arbetet i ett av pastoralområdena där detta kan prövas och utvecklas vidare. Syftet är att människor ska känna att deras gåvor och resurser tas i anspråk i pastoratets arbete. Med identiteten "luthersk kyrka" måste vi bli bättre på att se och bekräfta människors olika kallelser och detta projekt kan vara ett första steg att göra detta på ett strukturerat sätt.

Att arbeta med idealitet påverkar pastoratets arbetssätt och identitet. Under året behöver pastoratet arbeta med dessa frågeställningar med medarbetarna. I avvaktan på beslut om hur vi går vidare i frågan arbetar respektive PO vidare med idealitetsfrågorna lokalt.

Där man behövs, där trivs man.

4. Svenska kyrkan Västerås ska vara ekologiskt, ekonomiskt, socialt och existentiellt hållbar, där särskilt fokus ska ligga på existentiell hållbarhet och att minimera pastoratets klimatavtryck.

Hållbarhetsarbetet handlar dels om att Svenska kyrkan i Västerås ska vara hållbar som organisation och ta ansvar för pastoratets resurser med hållbarhet för ögonen, men det handlar också om att förkunna evangeliet så att hållbarhetsfrågorna blir en del av de livsfrågor vi som kyrka får vara med och lyfta i människors liv.

Under hösten 2023 tas de första stegen mot ett sammanhållet grepp om hållbarhetsfrågorna där de olika aspekterna av hållbarhet synliggörs både internt och externt. Här ska också fastslås huruvida pastoratet ska använda sig av någon form av program eller miljödiplomering. Det torde vara önskvärt med någon form av modell att förhålla sig till i detta viktiga och komplexa arbete. Hållbarhetsarbetet ska, i tillämpliga delar, ske med utgångspunkt i Svenska kyrkans fastställda Färdplan för klimatet och dess fastställda effektmål.

Innan det gemensamma arbetet är igång behöver också inom detta område de olika lokala initiativen få fortlöpa på olika nivåer i pastoratet. Det handlar exempelvis om att minska energianvändningen i våra kyrkor, att odla egna altarblommor, verka för biologisk mångfald på våra grönområden och kyrkogårdar, samt att servera våra deltagare en högre andel ekologiska och/eller fairtrade-märkta produkter samt minska produktionen av egna trycksaker.

En del av hållbarhetsarbetet är att sätta in diakonipastoralen i ett hållbarhetssammanhang med fokus inte minst på social hållbarhet. Det handlar om att hjälpa människor till hållbara och varaktiga förändringar snarare än att dela ut ekonomiskt stöd.

De existentiella frågorna hör hemma såväl i gudstjänst-sammanhang som i möten med individer och grupper i olika åldrar och sammanhang. Pastoratet ska verka för ett hållbart arbetsliv med utrymme för återhämtning och tydlighet i uppdraget.

Pastoratets hållbarhetsarbete handlar såväl om teknik- som beteendeförändringar där teologin spelar en viktig roll.

Verksamhetsplan kyrkogårdsförvaltningen

Under 2024 kommer Västerås pastorats kyrkogårdsförvaltning att fokusera på kärnverksamheten och fortsätta den långsiktiga planeringen. Samarbetet i projekt Hovdestalund fortsätter med pastoratets fastighetsförvaltning, kommunen och länsstyrelsen gällande alla lokaler på Hovdestalund. Arbetet med projektering kommer att genomföras tillsammans med den upphandlade entreprenören.

I krematoriet fortsätter översynen av de tekniska systemen och driften av ugnarna för att de ska hålla till dess vi har ett nytt krematorium på plats. I projekt Hovdestalund har vi nyligen beviljats ett nytt miljötillstånd för det framtida krematoriet. Periodiska kontroller genomförs, tillsyn från Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen vid Västerås Stad genomförs och den årliga miljörapporten skickas i mars månad in till Svenska Miljörapporteringsportalen (SMP) då verksamheten klassas som miljöfarlig.

Förvaltningens investeringsäskanden består till största del av maskinbyten enligt plan. Gräsklippare, en lastbil, transportfordon, en redskapsbärare, växelflak mm till ett totalt värde om sex Mkr.

Det arbete som påbörjats gällande provtryckning av gravstenar fortsätter, likaså åtgärder på våra egna stenar utifrån provtryckningen. Dubbning och montering av gravvårdar åt enskilda gravrättsinnehavare kommer inte att kunna erbjudas.

En övergripande plan för större åtgärder på våra kyrkogårdar/begravningsplatser kommer att behövas tas fram för den framtida driften och underhållet. Den övergripande planen kommer att underlätta den övergripande prioriteringen av väsentlig verksamhet. Ett stort arbete som involverar hela förvaltningen men fram för allt planeringsgruppen är arbetet med att planera för en/flera större nya begravningsplatser. Planeringen av en ny begravningsplats är tidskrävande och tar minimum sju till åtta år innan den kan tas i bruk.

Arbetet med miljöfrågor liksom arbetet med biologisk mångfald och hur vi ska uppnå klimatneutralitet 2030 fortsätter.

Under 2024 fyller Hovdestalunds kyrkogård 100 år vilket kommer att uppmärksammas med lite aktiviteter i sommar. En projektgrupp finns och arbetet pågår.

Beträffande särskilda gravplatser bör särskilt nämnas ett ökat behov av nya gravplatser för de som önskar en muslimsk gravsättning. Detta arbete bör under kommande år prioriteras då den kvarvarande marken för dessa särskilda gravplatser upplåts i allt ökande takt.

Verksamhetsplan fastighet

Stort fokus ligger på de ombyggnations- och anpassningsåtgärder som ligger i linje med lokalförsörjningsplanens inriktningsbeslut. Flera av dessa har av tillståndsgivningsskäl inte kunnat påbörjas som planerat under 2023 utan skjuts på framtiden. De mest omfattande åtgärder som skjutits framåt är sanering och ombyggnation av Irsta kyrka (som hänger samman med beslutet gällande Irsta församlingsgård), tillskapandet av verksamhetsutrymmen i Viksängskyrkan (som hänger samman med beslutet gällande Arken) samt dränering vid Tomaskyrkan. För de två förstnämnda objekten finns beviljad KAE. Samråd med församlingsverksamhet sker löpande gällande dess lokalbehov och anpassningar som kan krävas.

Underhållsarbete i domkyrkan fortsätter med bland annat ljudsystemet, elåtgärder och belysningen.

Arbetet med det nya krematoriet på Hovdestalund fortgår. I skrivande stund är bygglovsansökan inskickad och de första delarna av bygget beräknas ske under 2024. För detta finns separat beslut i kyrkofullmäktige och den syns därför inte med specifika kostnader i investerings- och underhållsbudgeten för 2024. Kostnaderna belastar begravningsverksamheten.

Även arbetet med energisparåtgärder och därtill hörande anpassningar fortgår. Föregående vintersäsong blev på många sätt en testkörning och nu förbereds för kommande säsong. Det finns fortsatt stor besparingspotential samtidigt som sådana åtgärder ligger i linje med färdplan för klimatet som Svenska kyrkan antagit. Åtgärderna måste balansera frågor om församlingsverksamhetens tillgång till lokaler, arbetsmiljöfrågor och hänsyn till de kulturmiljövärden våra fastigheter utgör.

Utöver ovanstående fortsätter arbete enligt plan när det gäller exempelvis uppdatering av larmanläggningar, styr- och reglerteknik, tjärning av klockstaplar och elrenovering av kyrkornas ljuskronor. Därtill kommer givetvis löpande driftskostnader i form av uppvärmning, VA, yttre skötsel, sophämtning, bevakning och liknande.

Verksamhetsplan kommunikation (624)

Kommunikationsavdelningen utgör en expert- och stödfunktion som strategiskt, taktiskt och operativt budgeterar, tidsätter, genomför och följer upp pastoratets strategiska övergripande kommunikationsbehov.

Primärt arbetar avdelningen med pastoratets strategiska och övergripande kommunikation, men finns även till stöd för andra områdets och avdelningars kommunikationsbehov, inklusive mediebevakning och chefstöd. Det kommunikativa uppdraget är därmed ur ett perspektiv en stödfunktion, men kommunikationen har samtidigt potential att utförd på ett klokt sätt i sig själv också vara relationsskapande och därmed tydligt missionerade.

Verksamhetsmedlen bekostar tryckt material, tidnings- och digital annonsering samt andra typer av informationsmaterial.

Verksamhetsplan HR (636)

Pastoratet har avtal med Avonova som leverantör av arbetsmiljötjänster inklusive sjuk-och frisksystem, vilket är stora poster i budgeten. Till 2024 planeras nästa medarbetarundersökning AKKA (arbetsklimat i kyrkan), en extern kostnad som också faller under rubriken arbetsmiljö.

Posten 'Extern personalrekrytering' är fortsatt relativt hög som en följd av både hög personalomsättning i pastoratet och vakans på HR. Rekrytering pågår och när personalavdelningen är fulltalig planeras en utbildningsinsats för att framgent kunna erbjuda samtliga rekryteringstjänster internt. Detta innebär kompetensbaserad rekrytering och rekryteringstester med målet att framledes inte behöva avsätta budget för externt rekryteringsstöd i någon del. Ett sådant förfarande höjer även rekryteringarnas kvalitet.

Posten 'Attraktiv arbetsgivare' är också en betydande del av budgeten. Arbetet med att stärka arbetsgivarvarumärket för att attrahera och behålla personal inleddes för några år sedan, men har tvingats till en paus med anledning av pandemi och vakanser. Det är av stor vikt att komma igång med detta igen, då rekryteringsläget fortsatt är svårt inom vissa yrkeskategorier.

Verksamhetsplan gemensam administration & IT (637)

Avdelningen *Gemensam administration & IT* svarar för IT-drift samt bland annat bokning och kyrkokobokföring.

Det obligatoriska/nödvändiga bytet av IT-plattform som genomfördes år 2022 medför kraftigt ökat ansvar och inte minst ökade arbetsinsatser av så kallad "lokal IT" i form av behörighetsadministration, beställning och felsökning/felrapportering. Det sker ständiga uppdateringar och förändringar samt nya funktioner inom ramen för den Digitala arbetsplatsen vilket givetvis medför ökade arbetsinsatser för "lokal IT". Man kan bland annat som en följd av detta konstatera ett starkt växande behov av lokal användarsupport till våra anställda- och ideella medarbetare samt våra förtroendevalda.

Verksamhetsåret 2024 innehåller även ett antal större projekt som kommer att fordra resurser och arbetsinsatser:

- Förstärkning, introduktion och etablering av nyrekryterad funktion som IT- tekniker/administratör/samordnare (möjliggörs via omvandling av befintlig tjänstetrymme men förutsätter återbesättningsbeslut och rekrytering under hösten 2023)
- Västerås pastorats anslutning till det obligatoriska och i framtiden kyrkoavgiftsfinansierade "Nya kyrknätet".
- Implementering och utbildning av det av Svenska kyrkan beslutade gemensamma Dokument- och ärendehanteringssystemet Public360. Målet är att från och med årsskiftet 2024/25 börja använda Public360 som ingår i den Digitala arbetsplatsen och som i förlängningen kommer att möjliggöra e-arkivering.

Parallellt med dessa "större projekt" väntar även större uppgraderingar av våra stora administrativa system som både Aveny och Kbok och detta kommer att fordra utbildningsinsatser på olika nivåer.

Den samlade kostnadsbilden för framför allt IT-system och systemlicenser ökar ständigt. Övergången till nationellt samordnad IT-drift har medfört en tydlig kostnadsökning, vilket syns i de budgeterade medlen.

Övriga gemensamma kostnader

Verksamhetsgemensamt (102)

Här samlas kostnader och intäkter för clearing, kostnader för värdetransporter, avgift till SKAO (Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation) och ansvarsförsäkring. Här finns också kostnader för gåvor och bidrag till organisationer såsom Västerås stadsmission, Finnåkers kursgård och ACT Svenska kyrkan.

Kyrkofullmäktige och kyrkoråd (521)

Den allra största delen av budgeterade medel avser arvoden till kyrkofullmäktige, kyrkoråd och arbetsutskott. I enlighet med pastoratets arvodespolicy är vissa arvoden fasta, medan merparten av förtroendevalda erhåller sammanträdesarvoden. Arvoden för fastighets- och kyrkogårdsutskottet belastar respektive avdelning, medan församlingsrådets och samarbetsrådets arvoden belastar *till pastoralområden tilldelade medel*. Under posten 521 återfinns också kostnader för konsultarvoden, mandatstöd och eventuella konferenser och utbildningar för förtroendevalda.

Stab (633)

Under den här posten återfinns kostnader för, trivselkostnader för personal, kontorsmaterial, städning, konsultarvoden, konferenser, resor och utbildning för personal inom administration/bokning, ekonomi, kommunikation och personalavdelningen samt domprost.

Ekonomisk utblick, 2024 och framåt

PROGNOS FRÅN SKR: STARK ARBETSMARKNAD 2023

I cirkulär 2023:36 presenterar Sveriges kommuner och regioner (SKR) en uppdaterad skatteunderlagsprognos, som sträcker sig fram till 2026.

Trots att global ekonomi präglas av fortsatt hög inflation och penningpolitisk åtstramning har svensk arbetsmarknad i likhet med omvärlden visat sig motståndskraftig. SKR:s bedömning är dock att den lägre efterfrågan (BNP) i år kommer att leda till en avmattning på arbetsmarknaden framöver. Efterfrågan väntas sedan ta fart igen under 2024 då inflationen sjunker tillbaka till målnivåer, där centralbankerna sedan anpassar politiken med att inleda en rad räntesänkningar.

SKR prognosticerar i nominella termer en hög tillväxttakt på skatteunderlaget under perioden 2023–2026 med i genomsnitt 4,6% per år. Både arbetsmarknaden och lönesumman har utvecklats starkt under första halvåret 2023. En förväntad sämre utveckling på arbetsmarknaden leder sedan under 2024 till en inbromsning av skatteunderlagets ökningstakt. Därefter ökar skatteunderlaget i en högre takt igen när konjunkturen återhämtar sig. Trots nämnda goda nominella utveckling så faller köpkraften för det reala skatteunderlaget med 2% i år och är i stort sett oförändrat nästa år. I reala värden väntas skatteunderlaget växa med 1,3% per år under perioden 2023–2026.

SKR:s aktuella prognos visar en starkare bana för skatteunderlaget än den som publicerades i slutet av april tidigare i år. Skatteverkets prognos över 2022 års skatteunderlag från augusti har föranlett SKR att justera upp sin prognos för samma år. SKR har sedan gjort en större uppjustering av prognosen för innevarande år, vilket hänger samman med att den senaste statistiken över lönesummans utveckling under det första halvåret 2023 pekar mot en större ökning än vad som tidigare prognosticerats.

Tabell 1. Årlig förändring av skatteunderlaget enligt Sveriges kommuner och regioner

Beskattningsår	2022	2023	2024	2025	2026
Augusti 2023	5,7	4,9	3,8	5,0	4,8
April 2023	5,4	4,3	4,0	4,8	4,7
Februari 2023	5,4	3,8	4,6	4,4	4,0
December 2022	5,2	3,6	4,4	4,3	4,0
Oktober 2022	5,2	4,0	4,5	4,1	

Avgiftsunderlagets utveckling

När får konjunkturen genomslag på kyrkoavgiften?

En förändring i konjunkturen påverkar församlingarnas intäkter från kyrkoavgiften med två års fördröjning. Det beror på att församlingarna erhåller preliminära kyrkoavgifter för pågående inkomstår, det vill säga en förskottsutbetalning. Förskottet baseras på avgiftsunderlaget för respektive församling, två år före innevarande inkomstår.

Exempelvis ligger medlemmarnas kommunalt beskattningsbara inkomst år 2023 till grund för det förskott som församlingarna får för 2025.

Eftersom medlemmarnas sysselsättningsnivå och löneutveckling varierar från år till år, uppstår en differens mellan förskottsutbetalningen 2025 och den faktiska kyrkoavgiften för 2023 (som blir känd i slutet av 2024).

Differensen leder antingen till en slutavräkningsfordran (intäkt) eller en slutavräkningskuld (kostnad) för församlingarna.

Både förskottet för 2025 och slutavräkningen för 2023 bokförs enligt kontantprincipen som en intäkt det år som medlen sätts in på församlingarnas respektive bankkonto, det vill säga 2025. Eftersläpning är en fördel då den ger Svenska kyrkan bättre planeringsförutsättningar

Medlemsutvecklingen i Västerås pastorat/Västerås stad

Så här ser utvecklingen vid ut 31 december respektive år åtta år tillbaka:

	Medlemsantal	Befolkning	Tillhörighet
2015	88 880	144 965	61,3%
2016	87 153	147 181	59,2%
2017	85 589	149 914	57,1%
2018	84 016	151 854	55,3%
2019	82 760	152 078	54,4%
2020	81 155	154 049	52,7%
2021	79 405	155 327	51,1%
2022	78 260	156 838	49,9%

Kyrkoavgiftsprognos för Västerås pastorat september 2023

Simuleringsmodellen ger nedanstående prognos för de kommande fem åren. För jämförelse finns motsvarande prognos från föregående år. Här syns, jämfört med fjolårets prognos, en ökad nettointäkt efter den ekonomiska utjämningen alla prognosåren.

Prognos september 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kyrkoavgift	194 923	202 069	203 870	208 794	213 326
Ekonomisk utjämning	-17 409	-18 310	-18 650	-19 501	-20 100
	177 514	183 759	185 220	189 293	193 226

Prognos september 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kyrkoavgift	186 736	195 786	201 087	204 741	208 663
Ekonomisk utjämning	-18 510	-18 715	-19 243	-19 723	-20 951
	168 226	177 071	181 844	185 018	187 712

Budgetförutsättningar

Inflation

Konsumentprisindex med fast ränta (KPIF) är det mest använda måttet för prisutveckling och används bland annat som inflationsmått och vid avtalsreglering. KPIF är det mått som Riksbanken använder som mått för inflationen

Inflationen har ökat kraftigt under det senaste året. Inflationstakten, det vill säga förändringen i KPIF var 9,4 % under februari 2023, medan den ett år tidigare, i februari 2022 var 4,5 %. KPIF var i juli 2023 fortfarande på en hög nivå om 6,4 %.

De insatser som görs av Riksbanken väntas medföra att inflationen minskar och beräknas från och med 2024 vara tillbaka på den förväntade nivån på 2 %. KPIF avser att visa hur konsumentpriserna i genomsnitt utvecklar sig för hela den privata inhemska konsumtionen, de priser som konsumenterna faktiskt betalar. Måttet ska användas som vägledning vid uppräknings av det allmänna kostnadsläget för kommande år.

Vissa kostnadsposter, såsom el- och energipriser, har under 2022–2023 legat på mycket höga nivåer och ligger fortfarande på relativt sett höga nivåer. Även kostnaden för andra varor såsom livsmedel, ökar fortfarande. Pastoratet behöver därför analysera de kostnadsposter som riskerar att eskalera och se över alternativ som innebär lägre kostnader

Det räcker alltså inte med att endast göra en uppräknings av budgeterade kostnader för 2023 utan man måste analysera utfallet för åtminstone första halvåret 2023 för att se hur kostnadsbilden förändrats och därefter göra en bedömning kring 2024 års inflation. Enligt Riksbanken torde inflationen tryckas ner till normal nivå (2 procent) redan från 2024, men det kan vara lämpligt att göra tillämpa försiktighetsprincipen när det gäller kostnadsutvecklingen för planåren 2024–2025

Pastoratet har i budgeten för 2024 tagit hänsyn till kända kostnadsökningar och med ett eventuellt tillägg om okända.

För åren 2025–2028 återgår vi till Riksbankens normala nivå för inflation om 2 % årligen.

Styrräntan

Styrräntan (tidigare reporäntan) har ökat kraftigt under 2022 och 2023 från extremt låga nivåer. Vid periodens början uppgick den till 0 % för att i september månad 2023 uppgå till 4,00 %. Därefter tror Riksbanken att den kan ligga kvar i samma nivå 2024–2025.

Vid arbetet med budgetplan för perioden 2024–2028 är det därför väsentligt att ta hänsyn till det förändrade ränteläget. Detta gäller både beräkningar av de externa räntorna till långgivare men det får även stor påverkan på den interna räntan som sätts mellan församlingsverksamheten och begravningsverksamheten.

Internräntesatser 2024

Sedan 2008 är de olika internräntesatserna för materiella anläggningstillgångar, gravskötselsskuld samt begravningsverksamhetens ackumulerade över-/underskott samordnade. Den referensränta som

gäller är den genomsnittliga reporäntan för respektive år. Valet av referensränta medför att den exakta räntan inte kan fastställas förrän den 1 januari året efter verksamhetsårets utgång. I budgetsammanhang rekommenderas normalt den senaste kända fastställda styrräntan. Räntebereäkningen kommer därmed inte alltid att uppgå till samma belopp i budget och årsredovisning.

Styrräntan per 2023-09-29 är 4,0 %. Utifrån detta beräknas den budgeterade räntan till 4,0 % med ett räntegap på 0,5 %.

När församlingsverksamheten lånar kapital **till** begravningsverksamheten (anläggningstillgångar och underskott i begravningsverksamheten) blir räntan således 4,25 % i kostnad för begravningsverksamheten.

När församlingsverksamheten lånar kapital **från** begravningsverksamheten (gravskötselsskuld och överskott i begravningsverksamheten) blir räntan således 3,75 % (detta kommer att bli en intäkt för begravningsverksamheten).

Huvudmän med extern upplåning för investeringar i begravningsverksamheten kan använda sig av faktisk räntesats för den externa upplåningen. Så görs för Hovdestalundsprojektet.

Löneutveckling

Nytt löneavtal för tjänstemän inom Svenska kyrkan gäller från första april 2023 tom 30 april 2025. Det garanterade totala löneökningstrymmet för tillsvidareanställda per den 31 mars 2023 är 4,408 % och 3,3 % för tillsvidareanställda den 30 april 2024. För Kommunal är ökningarna 1 293 kr för 2023 och 1 030 kr för 2024.

Personalomkostnader

Arbetsgivaravgifter

Lag om sociala avgifter reglerar vilka arbetsgivaravgifter som arbetsgivaren ska betala till staten. De lagstadgade sociala avgifterna uppgår för flertalet uppgår till 31,42 %. Normalt beräknas sociala avgifter på hela lönesumman. Några förändringar för 2024 är ännu ej aviserade.

För anställda under 69 år tillkommer avgifter för avtalsenliga försäkringar. Dessa är:

- **Avtalsgruppsjukförsäkringen (AGS-KL)**, utgör ett komplement till sjukpenning och sjukersättning/aktivitetsersättning. Premien beräknas på den totala lönesumman för samtliga anställda. Den har de senaste åren varit nedsatt till noll och i avvaktan på beslut om nivå för 2024 antas den fastställas till 0,0 procent av lönesumman.
- **Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA-KL)**, lämnar ersättning vid olycksfall i arbetet (även färd till och från arbetet), arbetsskada samt arbetsrelaterad sjukdom. Premien beräknas på den totala lönesumman för samtliga anställda. Premien antas vara på samma nivå som 2023 d.v.s. 0,01 procent av lönesumman.
- **Tjänstegrupplivförsäkring (TGL-KL)**, lämnar ersättning till efterlevande vid dödsfall. Denna premie faktureras utifrån en prognostiserad uppskrivning av tidigare års lönesumma. Någon avräkning sker inte då den fakturerade premien är definitiv. Premien antas vara på samma nivå som 2023 dvs. 0,017 procent av lönesumman

- **Omställningsavtalet** ger stöd, och i vissa fall ekonomisk ersättning, till arbetstagare som sägs upp pga. arbetsbrist.

Pensionsavgifter

Pensionsavtalet omfattar alla arbetstagare födda 1959 eller senare. Pensionspremien är helt proportionerlig till lönesumman

Den avgiftsbestämda pensionsavgiften är 4,5 % på lönedelar **upp till** 7,5 inkomstbasbelopp och 30% på lönedelar **över** 7,5 inkomstbasbelopp. (557 000kr i årsinkomst och cirka 45 675kr i månadslön) Efter 69 års ålder är avgiften 4,5 % på hela den pensionsgrundande inkomsten så länge anställningen fortgår.

Kända kostnadsökningar

Verkliga och kända kostnadsökningar beräknas för budget 2024.

Allmän kostnadsökning ca 2 % enligt Riksbankens inflationsmål, för åren 2025–2028.

Fastighetskostnader

När det gäller fastighetskostnader antar vi en större höjning än för resten av pastoratet. För 2024 en kostnadsökning om 5 % och för åren framåt i 5-årsplanen 3 % jämfört med tidigare år.

Finansnetto

Efter samråd med pastoratets finansiella partners kommer i budgetplanen antas samma avkastning som det långsiktiga avkastningsmålet, d.v.s. 3 % på de långfristiga placeringarna.

Räntenivåerna är rejält höjda mot tidigare år både när det gäller pastoratets lån och banktillgodohavanden. Detta återspeglas i budgeten med 5 % för upplåningsräntan respektive 3,25 % för inlåningsräntan för 2024

Budget år 2024 för Västerås pastorat med utblick till år 2028

Förutsättningar för budget 2024

Kyrkoavgiften med avdrag för ekonomisk utjämning, i budgetförslaget för 2024, har ökat med 9 288 000 kr jämfört med 2023.

Prästlönetillgångar

Utdelning från prästlönetillgångar har i årets budget efter besked från Västerås stift reducerats till 250 000 kr, detta innebär en minskning med 450 000 kr jämfört med tidigare år.

Övriga intäkter

Raden är i årets budgetplan satt till noll kronor för församlingsdelen, då avkastningen på pastoratets skog nu redovisas under finansnetto.

Medel till de pastorala områdena

Resurserna till församlingsverksamheten och närliggande kostnader fördelas till de fyra pastorala områdena. Behovet av resurser för församlingarnas verksamhet ska täckas inom budgeten för pastoralområdet. Medlen fördelas i enlighet med en modell som ska säkra medel för alla områden.

Innan denna fördelning görs sker avsättning av medel för:

- Kostnader för församlingsråden och kyrkvårdarna
- Övriga personalkostnader, som kostnader för personalutveckling, fortbildning, resor, trivselåtgärder med mera enligt Svenska kyrkans personalutvecklingsavtal.
- Ett särskilt tillskott utifrån antal konfirmander och konfirmandassistenter
- Pastoratsgemensamma kostnader om 500 000 kr.

Därefter kommer resterande medel att i huvudsak att fördelas enligt en fördelningsmodell enligt nedan:

- Varje pastoralområde får samma kostnadstäckning per kyrkotillhörig. 83 procent av budgeterade medel för verksamhetskostnader till fördelas på detta sätt.
- Barn- och ungdomsverksamheter är prioriterat för att öka barns, ungas och familjers kontakt med kyrkan, samt närvaro och medverkan i kyrkans verksamheter. 9 procent av budgeterade medel för verksamhetskostnader fördelas till områdena i förhållande till antalet invånarna i åldrarna 0 – 18 år.
- Centrala området får ett tillskott motsvarande 8 procent av budgeterade medel för verksamhetskostnader. Tillskottet görs då domkyrkan i sin funktion som pastorats- och stifts kyrka har högre krav och förväntningar på sig gällande exempelvis öppethållande, utställnings- och musikverksamhet.

En fördelning utifrån denna modell kommer att göras då budgeten är fastställd av kyrkofullmäktige.

Fastighetsdrift och investeringar

I budgetunderlaget återfinns de åtgärder som beslutats i lokalförsörjningsplanen (Kfm 2021-06-15) och även de projekt där pastoratet fått beslut om, alternativt sökt, kyrkoantikvarisk ersättning. I budgeten har också driftskostnaderna separerats från det planerade underhållet.

I underlaget för planerat underhåll och investering finns det antagna försäljningsintäkter om 2 500 000 kr per år under åren 2024–2028 på ospecificerade fastigheter. Detta då lokalförsörjningsplanens verkställande med all sannolikhet kommer att medföra fastighetsförsäljningar även om detta inte slutligen är utrett. Likaså återfinns neddragningar av löpande driftskostnader i och med dessa antagna försäljningar.

Jämfört med fastighetsutskottets förslag till budget är neddragningar genomförda gällande det planerade underhållet med 3 000 000 kr per år för åren 2024–2026. Fastighetsdriften är schablonmässigt ökad med 5 % för 2024.

Pastoratets gemensamma kostnader

För avdelningarna Verksamhetsgemensamt, Kfm o kyrkorådet, Kommunikation, Stab och Gemensamma personalkostnader har en 10 % neddragning skett utifrån de ursprungliga äskandena. För IT/Administration är neddragningen 5 %. Det faktum att pastoratet har nya chefer för både personal- och kommunikationsavdelningen innebär att översyn av enheternas inriktning för arbetet och därmed kostnadsbilden kommer att ske framgent.

Västerås Stadsmission

I budget för år 2024 finns medel avsatt till Västerås stadsmission. Dels 626 000 kronor avseende medlemsavgifter för pastoratet och dess 13 församlingar, dels 2 700 000 kronor som ett övrigt bidrag allt enligt avtalet mellan pastoratet och Västerås stadsmission. Från och med 2027 ska avtalet skrivas om och bidraget antas i långtidsbudgeten öka till 2 800 000 kr.

Café Malin

Pandemin har givetvis försvårat möjligheterna att driva verksamheten som behöver fortsatt utveckling och anpassning för att kunna balansera intäkter och kostnader. En utredning har gjorts och ett antal åtgärder gällande bland annat bemanning, utbud och öppettider har redan satts och kommer att sättas i verket. Caféet förväntas därmed förbättra sitt resultat för varje år framåt. Prognosen för 2023 visar på ett resultat bättre än budgeterat, vilket är glädjande.

Personalbudget

Nytt löneavtal för tjänstemän inom Svenska kyrkan gäller från första april 2023 tom 30 april 2025. Det garanterade totala utrymmet för tillsvidareanställda per den 31 mars 2023 är 4,408 % och 3,3 % för tillsvidareanställda den 30 april 2024. För kommunal är ökningarna 1 293 kr för 2023 och 1 030 kr för 2024.

Skillnaden mellan personalkostnaderna för budget 2023 och 2024 är 4 722 000 kr. Detta består helt av löneökningarna enligt avtalet. Dels blev avtalet för 2024 4,4 % i stället för 3 % som beräknat, dels är

det den nya ökningen på 3,3 %. I budget 2024 återfinns, precis som tidigare år några schablonmässigt beräknade poster:

- Vakansavdrag för sjukdom, VAB etc 4 %
- Tillägg för övertid, OB etc 4 %
- Avdrag för rekryteringsglapp 1 %

I varje verksamhetsbudget finns även medel avsatta till personalutveckling, fortbildning, trivselåtgärder med mera enligt Svenska kyrkans personalutvecklingsavtal.

Detta innebär att det budgetdirektiv som kyrkorådet formulerade år 2020, nämligen att personalkostnaderna skulle frysas på denna nivå fram till och med år 2024 inte kan hållas. Anledningen är i princip uteslutande avtalsnivåerna under åren 2023 och 2024.

Finansiering

För att finansiera de tunga investeringarna i Mikaelikyrkan och Besökscentrum i domkyrkan 2018–2021 beslutade kyrkofullmäktige i september 2018 att pastoratet skulle låna upp 50 000 000 kronor med en årlig amortering på 1 000 000 kr. Idag uppgår skulden till 44 750 000 kr och effekterna av detta syns i materialet i form av ett finansnetto. Halva lånet ligger bundet på 2 år och halva ligger med rörlig ränta. Räntekostnaden är beräknad utifrån försiktighetsprincipen till 5,0 % då styrräntan nu ligger på 4,0 %.

Avkastningen på de finansiella tillgångarna uppgår långsiktigt till 3 %, efter avdragna arvoden, i enlighet med vårt avkastningsmål.

Nytt för i år är också en budgeterad intäktsränta på 3,25 % för vår behållning på checkkontot. Avkastning på pastoratets skogar är framtagen i samråd med Västerås stifts skog AB och satt till 300 000 kr efter avdraget arvode.

Begravningsverksamheten

Behovet av begravningsavgift ökar i budget 2024 med 16 % vilket motsvarar cirka 10 000 000 kr

- Fakturerade tjänster som i 2023 års budget uppgick till 2 575 000kr är för 2024 nu helt borttagna. Man har beslutat sig för att upphöra med fakturering av kremationer till andra pastorat, då vi har en gemensam begravningsavgift och kostnadstäckning därmed ska erhållas genom skattemedel.
- Personalkostnaderna har ökat i enlighet med avtalet och innebär en fördyring om drygt 2 000 000 kr
- Den externa räntan för finansieringen i Nordea för Hovdestalundsprojektet är satt till 5 % och innebär, i dagsläget en kostnad om 4 000 000kr för 2024 och ökar därefter successivt i takt med att lånet ökar.
- Den interna räntan för de anläggningstillgångar som pastoratet har "lånat ut" till är satt till 4 % och uppgår till 1 600 000kr, en ökning med 500 000 kr
- Avskrivningarna har också ökat med 1 000 000 kr

Budget med kommentarer och investeringsbudget för begravningsverksamheten finns i bilagorna 6 och 7.

Flerårsplan 2024–2028

I flerårsplanen är kostnader och intäkter ökade med hjälp av schabloner om inget annat sagts ovan. Allmän kostnadsökning ca 2 % enligt Riksbankens inflationsmål.

I budgetplan för år 2025 finns en post för kostnader för kyrkovalet på 1 500 000 kr.

I underlaget för planerat underhåll och investering finns det antagna försäljningsintäkter om 2 500 000 kr per år under åren 2024–2028 på ospecificerade fastigheter. Likaså återfinns neddragningar av löpande driftskostnader i och med dessa antagna försäljningar. Jämfört med förslaget från fastighetsutskottet är det inlagt besparingar på planerat underhåll med 3 000 000 kr per år för åren 2024–2026. Kostnaderna för fastighetsdrift är schablonmässigt ökade med 5 % för 2024 och 2025 och 3 % för åren därefter

Lönekostnaderna för 2024 ligger på den verkliga nivå som är enligt löneavtalet, dvs 3,3 %. Åren efter 2024 är de uppräknade med 2 % per år.

Jmf budget 2024 med budget 2023

Kyrkogård

							Budget	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2023	2024
Kyrkoavgift/Begravningsavgift	186 736	194 923	202 069	203 870	208 794	213 326	59 971	69 643
Ekonomisk utjämning	-18 510	-17 409	-18 310	-18 650	-19 501	-20 100		
Utdelningar prästlönetillgångar	700	250	250	250	250	250		
Övriga intäkter	500	0					10 137	7 779
Intäkter	169 426	177 764	184 009	185 470	189 543	193 476	70 108	77 422
<u>Till PO tilldelade medel</u>								
Kostnader församlingsråd/kyrkvårdar		0	0	0	0	0		
Personalkostnader		0	0	0	0	0		
Verksamhetsmedel		0	0	0	0	0		
Summa PO/Verksamhetsmedel	-17 000	-17 200	-17 544	-17 895	-18 253	-18 618	-20 092	-20 315
Fastighetsdrift	-21 284	-22 383	-23 518	-23 632	-23 748	-23 868		
Planerat underhåll	-11 688	-18 497	-20 200	-17 450	-13 200	-10 750		
Fastighetkostnader	-32 972	-40 880	-43 718	-41 082	-36 948	-34 618		
<u>Gemensamma kostnader</u>								
102 Verksamhetsgemensamt	-2 880	-2 600	-2 652	-2 705	-2 759	-2 814		
521 Kfm och Kyrkorådet	-1 100	-900	-988	-938	-957	-976		
541 Revision	-350	-350	-357	-364	-371	-379		
551Valnämnden	-150	-100	-1 500	-110	-112	-114		
624 Kommunikation	-3 710	-3 150	-3 213	-3 277	-3 343	-3 410		
633 Stab	-540	-450	-459	-468	-478	-487		
636 Gemensamma personalkostnader	-2 850	-2 565	-2 616	-2 669	-2 722	-2 776		
637 IT/Administration	-7 500	-7 150	-7 293	-7 439	-7 588	-7 739		
Bidrag till Västerås Stadsmission	-3 335	-3 326	-3 317	-3 305	-3 393	-3 381		
Cafe Malin	-300	-200	-100	-100	-100	-100		
Totalt gemensamma kostnader	-22 715	-20 791	-22 495	-21 375	-21 822	-22 177		
Personalkostnader	-98 076	-102 798	-104 854	-106 951	-109 090	-111 272	-36 216	-38 752
Avskrivningar	-10 836	-10 073	-10 471	-11 041	-11 206	-11 248	-5 178	-6 174
Interna överföringar Begravningsverks.	8 012	8 181	7 820	8 000	8 184	8 374	-8 012	-8 181
Resultat	-4 161	-5 797	-7 253	-4 874	408	3 917	610	4 000
Räntekostnader	-1 544	-2 078	-1 604	-1 252	-1 222	-1 192	-610	-4 000
Ränteutäkt checkkontot	112	488	375	255	255	255		
Avkastning värdepapper, skog etc	3 650	4 085	4 055	4 025	3 995	3 965		
Totalt resultat	-1 943	-3 302	-4 427	-1 846	3 436	6 945	0	0

Budgetplan 2024-2028

Alla belopp i kkr

	Andel tillhöriga 49%			Andel tillhöriga 48%			Andel tillhöriga 47%		
	Hela pastoratet 2024	Förs. verksam 2024	Begravn. verksam 2024	Hela pastoratet 2025	Förs. verksam 2025	Begravn. verksam 2025	Hela pastoratet 2026	Förs. verksam 2026	Begravn. verksam 2026
Resultatbudget									
Intäkter									
Kyrkoavgift och begravningsavgift	264 566	194 923	69 643	275 341	202 069	73 272	282 997	203 870	79 127
Ekonomisk utjämning	-17 409	-17 409		-18 310	-18 310		-18 650	-18 650	
Utdelning från prästlönetillgångar	250	250		250	250		250	250	
Övriga intäkter	7 779	0	7 779	8 004	0	8 004	8 235	0	8 235
Summa	255 186	177 764	77 422	265 285	184 009	81 276	272 832	185 470	87 362
Kostnader									
Externa kostnader	-99 186	-78 871	-20 315	-104 683	-83 758	-20 925	-101 904	-80 352	-21 552
Lönekostnader, fast personal, inkl PO och pension	-141 550	-102 798	-38 752	-144 885	-104 854	-40 031	-148 183	-106 951	-41 232
Interna nettoöverföringar förs-begravningsverksam	0	8 181	-8 181	0	7 820	-7 820	0	8 000	-8 000
Av- och nedskrivningar	-16 247	-10 073	-6 174	-16 971	-10 471	-6 500	-20 119	-11 041	-9 078
Summa	-256 983	-183 561	-73 422	-266 539	-191 263	-75 276	-270 206	-190 344	-79 862
Räntekostnader	-6 078	-2 078	-4 000	-7 603	-1 603	-6 000	-8 752	-1 252	-7 500
Ränteintäkter	488	488		375	375		255	255	
Avkastning värdepapper	4 085	4 085		4 055	4 055		4 025	4 025	
Resultat	-3 302	-3 302	0	-4 427	-4 427	0	-1 846	-1 846	0
Investeringar	27 579	21 579	6 000	18 800	12 800	6 000	21 700	15 700	6 000

Förutsättningar

Planen bygger på oförändrad kyrkoavgift med 88 öre per skattekrona.

Andel tillhöriga 46%			Andel tillhöriga 45%		
Hela pastoratet 2027	Förs. verksam 2027	Begravn. verksam 2027	Hela pastoratet 2028	Förs. verksam 2028	Begravn. verksam 2028
293 035	208 794	84 241	301 135	213 326	87 809
-19 501	-19 501		-20 100	-20 100	
250	250		250	250	
8 473	0	8 473	8 718	0	8 718
282 257	189 543	92 714	290 003	193 476	96 527
-99 222	-77 023	-22 199	-98 277	-75 413	-22 864
-151 559	-109 090	-42 469	-155 015	-111 272	-43 743
0	8 184	-8 184	0	8 374	-8 374
-22 568	-11 206	-11 362	-22 794	-11 248	-11 546
-273 349	-189 135	-84 214	-276 086	-189 559	-86 527
-9 722	-1 222	-8 500	-11 192	-1 192	-10 000
255	255		255	255	
3 995	3 995		3 965	3 965	
3 436	3 436	0	6 945	6 945	0
13 450	7 450	6 000	11 200	5 200	6 000

2024 ÅRS BUDGET

(alla belopp i tkr)

Resultatbudget

	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Externa intäkter	9 460	10 250	11 050	10 637	7 779
Externa kostnader	-219 655	-215 544	-223 342	-227 071	-240 736
Verksamhetens nettokostnad:	-210 195	-205 294	-212 292	-216 434	-232 957
Kyrkoavgift/Begravningsavgift	240 317	236 889	236 781	246 707	264 566
Prästlönetillgångar	2 300	2 337	2 337	700	250
Finansnetto	2 638	2 605	3 807	1 608	-1 505
Ekonomisk utjämning	-20 026	-19 075	-18 701	-18 510	-17 409
Verksamhetsresultat:	15 034	17 462	11 932	14 071	12 945
Avskrivningar	-17 646	-18 834	-17 361	-16 014	-16 247
Förändring, eget kapital:	-2 612	-1 372	-5 429	-1 943	-3 302

Finansieringsbudget

	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
<i>Tillförda medel:</i>					
Lån/amortering Handelsbanken	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Verksamhetsresultat	15 034	17 462	11 392	14 071	12 945
Summa använda/tillförda medel:	14 034	16 462	10 392	13 071	11 945
<i>Använda medel:</i>					
Investeringar	-24 238	-28 515	-25 680	-27 556	-27 579
Summa använda medel:	-24 238	-28 515	-25 680	-27 556	-27 579
Förändring av rörelsekapitalet:	-10 204	-12 053	-15 288	-14 485	-15 634

2024 års rambudget för drift
Fastighetsförvaltningen /Förslag 230829

	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
1 Driftbudget externa nettokostnader	23 039	25 787	26 551	26 730	26 914	27 103
1a Separata satsningar	450					
1b Omfördeln fakturorVatten avlopp fr kgf	170					
1c Höjning elkostnad	1 000					
2a Besparingar försäljning	0		-500	-500	-500	-500
2b Överskott uthyrning Besparingar energi och förbättringar utifrån						
3 gjorda investeringar	-100	-500	-100	-100	-100	-100
5 Delsumma	24 559	25 287	25 951	26 130	26 314	26 503
6 Interna kostnader kyrkogård	2 730	2 867	3 010	3 100	3 193	3 289
7 Interna intäkter kyrkogård	-4 710	-4 946	-5 193	-5 349	-5 509	-5 674
7a Planerat underhåll kgf	-1 125	-825	-250	-250	-250	-250
7b Omfördelning av tidigare delad fakturor	-170					
Totalsumma	21 284	22 383	23 518	23 632	23 748	23 868

Budget PU & I 2024 dat 230929			2024	2024	2024	2025	2025	2025	2026	2026	2026	2027	2027	2027	2028	2028	2028
Omr	Objekt	Aktivitet	Summa	PU	Inv	Summa	PU	Inv	Summa	PU	Inv	Summa	PU	Inv	Summa	PU	Inv
V	Rytterne kyrka	Värmepumpsinstallation	600		600												
Ö	Irsta församlingshem	Uthyrning/avyttring				250	x	250									
Ö	Irsta kyrka	Lokal i kyrkan							2 000		2 000						
Ö	Irsta kyrka	Ny WC + Tillgänglighet							1 000		1 000						
Ö	Irsta kyrka	Ny värmeanläggning värmepumpsinstallation	600		600												
Ö	Irsta kyrka	Golvsanering 500 i år 1000 till 23	1 000	1 000													
Ö	Irsta kyrka	Målning fönster mm	400	400													
Ö	Kungsåra kyrka	Ommålning sakristiatak	250	250													
Ö	Tomaskyrkan	Ljud och projektor+duk mm hälften i år hälften till nästa	100		100												
Ö	Tomaskyrkan	Drän akut parkering, miljöbod mm	5 000	5 000		3 000	3 000										
Ö	Tomaskyrkan	Kök mm invändigt (kontoret???)					x	x		x	x						
Ö	Tomaskyrkan	Ommålning fönster söks om KAE 25				1 000	1 000										
Ö	Viksäng-Arken	Uthyrning	250		250		x	x									
Ö	Viksängskyrkan	Projekteringspengar															
Ö	Viksängskyrkan	Utv lokalerna lokaleffektivisering	8 000	4000	4 000												
Ö	Viksängskyrkan	Tilläggsrutor fönster	100		100												
Ö	Viksängskyrkan	Brandlarm	700		700												
Ö	Viksängskyrkan	Inbrottslarm	600		600												
Ö	Viksängskyrkan	Styr & värme	500		500												
Ö	Viksängskyrkan	Yttre målning trä fönster mm	400	400													
Ö	Viksängskyrkan	Monter	200		200												
Ö	Områdesvis	Inventareförråd															
Ö	Ångsö kyrka	Monter i kyrkan									x						
Ö	Ångsö kyrka	Konservering Sparre huvudbanér					x										
Ö	Ångsö kyrka	Dränering och vattenavledning vatten						x									
Ö	Ångsö kyrka	Yttre rengöring projektering beror på tillståndet kollas	500	500					3 000	3 000							
Öv	Ospecificerat	Energibesp tex gamla kyrkorna	500		500	500		500	500		500	500		500	500		500
Öv	Ospecificerat	Belysningsförstärkning	400	200	200	400	200	200	400	200	200	400	200	200	400	200	200
Öv	Ospecificerat	Laddplatser över hela pastoratet	1 000		1 000	200		200	200		200	200		200	200		200
Öv	Ospecificerat	Passageanläggningar	300		300	300		300	300		300	300		300	300		300
Öv	Ospecificerat	Larmsändare tekniskt byte	250	250		250	250		250	250		250	250		250	250	
Öv	Ospecificerat	DUC-byte, givare mm	1 550	800	750	1 550	800	750	400	400		400	400		200	200	
Öv	Ospecificerat	Ljudanläggning	300	300		300	300		300	300		300	300		300	300	
Öv	Ospecificerat	Ljus kronors elrenoveringar	300	300		300	300		300	300		300	300		300	300	
Öv	Ospecificerat	Luckautomatik	400	400		400	400		400	400		400	400		400	400	
Öv	Ospecificerat	Brandtekniska installationer	300	300		300	300		300	300		300	300		300	300	
Öv	Ospecificerat	Tillgänglighetsanp	300	300		300	300		300	300		300	300		300	300	
Öv	Ospecificerat	Säkerhetslösningar															
Öv	Ospecificerat	Tjärning klockstaplar mm kollas	1 500	1 500													
Öv	Ospecificerat	Inventarieprojekt		x			x			x			x			x	
Öv	Ospecificerat	Planerat underhåll	1 000	1 000		2 000	2 000		4 000	4 000		10 000	10 000		12 000	12 000	
Öv	Ospecificerat	Investeringar							4 000		4 000			4 000		4 000	
		Summa	48 050	27 750	20 300	40 850	28 050	12 800	39 650	23 950	15 700	24 150	16 700	7 450	19 450	14 250	5 200
		KUB bidrag	-600	-600													
		Allmän besparing		-3 000			-3 000			-3 000							
		Avgår KAE	-3 153	-3 153		-2 350	-2 350		-1 000	-1 000		-1 000	-1 000		-1 000	-1 000	
		Avgår försäljningsintäkt ospecificerade fastigheter	-2 500	-2 500		-2 500	-2 500		-2 500	-2 500		-2 500	-2 500		-2 500	-2 500	

Kommentarer till kyrkogårdsförvaltningens budget 2024 dat 230905

	Generellt: Generellt höjn 2025 med 3% Löner enligt förhandling och nytt avtal ger högre höjning
31	Kyrko- och begravningsavgifter: Beräknas utifrån nedanstående Övriga intäkter respektive kostnader det ska ta ut varandra
35	Clearing intäkter: Är i denna budget borttagen. Vi har gemensam begravningsavgift varför fakturering mellan pastoraten är en onödig administration
36	Rörelsens sidointäkter: Planteringar mm
38	Aktiverat arbete för egen räkning: När kyrkogård utför arbeten åt t ex fastighet som aktiveras så behöver det intäktsföras här
39	Övriga rörelseintäkter: inbyteskostnader på maskiner i samband med nyförvärv samt ev avyttringar
92	Interna tjänster mot pastoratet (fastighet): Avser grönyteskötsel, snöröjning mm. Höjning ligger med med 5% 2023 och 2024 därefter 3%
70, 74, 75	Generell löneökning 3% i budget för alla avtalen är inte klara. Vi ombesörjer bärning internt. 42 tillsvidareanst, 43 säsong (6-8 mån) 18 10 veckors och 8 sommarungdom (4 veckors)
71	Arvode förtroendevalda: Här ligger arvoden för kyrkogårdsutskottet
73	Kostnadsersättningar och förmåner:
76	Övriga personalkostnader: Friskvårdutgifter, företagshälsövård, utbildning mm Även intäkter för ev lönebidrag
50	Lokalkostnader: Här hamnar städmaterial, leveratörer av entrémattor mm
51	Fastighetskostnader: Tidigare har fakturor gällande vatten och avlopp på delats mellan fastighet och kgf för byggnaderna på Hovdestalund. Alla dessa kostnader ska i systemet ligga på fastighet men sedan belastas kgf via interndebitering. 170 tkr är flyttat till interndeb från fastighet. I övrigt handlar denna post löpande kostnader såsom sophämtning, städning, snöröjning, reparationer
52	Hyra anläggningstillgångar: Denna post innefattar olika inhyrning av maskiner inventarier och verktyg, t ex bodar, staket stängsel, digitala körjournalssystem, truck kaffemaskiner mm
53	Energikostnader: Denna post är enbart eldningsolja till krem. Kostnaden har ökat dramatiskt
54	Förbrukningsinventarier: T ex sten, jord, blommor & plantor, fröer, arbetskläder, ljus, datortillbehör
55	Reparation och underhåll: Kremationservice underhåll, löpande serviceabonnemang, ommurning kremugn
56	Kostnader transportmedel: Här återfinns drivmedel, tvättkostnader, försäkringar, fordonsskatter, leasing bilar, reparation & underhåll för traktorer, personbilar och arbetsmaskiner
57	Frakter och transporter: Transporter som köps in av begravningsbyråerna, transport av urnor (JetPac)
58	Resekostnader: Resekostnader i samband med utbildning mm
59	Reklam och PR: Återfinns i kontorsmaterial och trycksaker
60	Övriga verksamhetskostnader: Gåvor och avtackning, representation
61	Kontorsmaterial och trycksaker: Foldrar, löpande kontorsförbrukningsmaterial
62	Post, telefoni/ telefoner, datauppkopplingar/datorer
63	Företagsförsäkringar & riskkostnader: SOS abonnemanget
65	Övriga externa tjänster: Gravsäkerhet, kartsystemen, svenska gravar, digitalt ritningsarkiv, eniac, gravstenssäkerhet
66	Extern clearing: Några få kremationer får vi betala till andra förvaltningar för att de kremerar våra kommuninnevånare
69	Övriga externa kostnader: Begravningsombudskostnad, tillsyn myndigheter, lov myndigheter, ortofoton löpande abonnemang
78	Avskrivningar: Här ligger det som finns i anläggningsregistret för både byggnader och löpande investeringar samt avskrivningar för kommande nya krematoriet (150 mkr) som beräknas färdigställt 2026
84	Räntekostnader: Ränta för det lån som är upptaget på 40 mkr för projektet hittills samt ytterligare upplåning på 40 mkr. Räntan är satt till 5%
91	Intern administration: Del i övergripande administration som Ekonomi, Lön, Personal, utredare, IT, gemensamma system, kommunikation mm
95	Interna fastighetskostnader: Kommer från fastighetsbudgeten och gäller kyrkogårdsförvaltningens byggnader och den fastighetstid som läggs ner. Medtaget planerat underhåll för renovering kupor tjärning St David och klockstapeln samt yttre målningsbehandl yttre träpartier 2024 (825 tkr) därefter renovering kupor (250 tkr) Höjning med 5% 2024 och 2025 därefter 3%.
98	Intern ränta: Intern räntesats är 4% jmf med tidigare 1%

Investeringsbudget 2024	Tkr
	2024
Byte Touran RST 048	700
Maskinbyte gräsklippare Walker	480
Avant	300
Byte Toro gräsklippare Hovdestalund	600
Byte Transportfordon elbil	500
Släpvagn Mindre Yttre	150
Växlarflak 2 st	350
Inköp LASTBIL	2000
Billyft ink hjulinställare	700
Arbetsplatser	100
Möbler krem väntrum	120
	6 000

Kyrkorådets arbetsutskott
Kyrkorådets fastighetsutskott
Kyrkorådets kyrkogårdsutskott

Kyrkorådet

Kyrkofullmäktige

2023-11-14

---

5. Hovdestalundsprojektet

Projektledare Anica Norman föredrar Hovdestalundsprojektet.

—————
Förslag till beslut

Kyrkofullmäktiges beslut

Läggs till handlingarna

—————

Justeringsmännens sign	Utdragsbestyrkande	Expeditioner
------------------------	--------------------	--------------

Kyrkorådets arbetsutskott
Kyrkorådets fastighetsutskott
Kyrkorådets kyrkogårdsutskott

Kyrkorådet

Kyrkofullmäktige

2023-11-14

---

6. PWC rapporten

PWC rapport föreligger för information

_____

Förslag till beslut

Kyrkofullmäktiges beslut

Läggs till handlingarna

_____

Justeringsmännens sign	Utdragsbestyrkande	Expeditioner
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"><div style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; width: 30%; height: 100px;"></div><div style="border-right: 1px solid black; width: 30%; height: 100px;"></div><div style="width: 30%; height: 100px;"></div></div>		

Beslutsordning mm vid kris/särskilda händelser

Svenska kyrkan Västerås
Slutrapport
2022-12-19

Innehåll

01. Utgångspunkter och förutsättningar
02. Dokument och dokumentation

Uppdragets bakgrund

Bakgrunden till uppdraget

Den pandemi av Coronavirus som drabbade Sverige och världen våren 2020 påverkade självklart också verksamheten inom Svenska kyrkan och Västerås pastorat. En rad beslut för att arbeta med kyrkans uppgifter under nya förhållanden fattades inom pastoratet.

För att få ett underlag för att utveckla pastoratets hantering av framtida kriser/särskilda situationer har pastoratet anlitat PwC för att se över pastoratets styrmodell och ta fram förslag avseende exempelvis:

Hur utformas goda delegations- och arbetsordningar som kan hjälpa pastoratet nästa gång det oväntade inträffar och ordinarie beslutsformer inte kan upprätthållas. Hur ska beslutsformer involvera förtroendevalda på pastorats och församlingsnivå? Hur ska kommunikation ske när "krisbeslutsmodellen" tillämpas?

En god grund

Svenska kyrkans modell för ledning och styrning regleras i Kyrkoordningen (KO). KO är en inomkyrklig reglering Svenska kyrkan och alla dess enheter är också enligt lag om svenska kyrkan (1998:1591) juridiska personer och träffas som sådana av den lagstiftning som gäller för alla juridiska personer.

Exempel på områden som berörs av de senare är arbetsmiljö, arbetsrätt och fastigheter. Det är naturligtvis en självklarhet, men ändå viktigt att hålla i minnet, att svensk lag går före inomkyrklig reglering. Så är exempelvis beslut att ställa in en viss verksamhet av arbetsmiljö- eller skyddsskäl något som KH alltid kan fatta med lagstöd, oavsett inomkyrklig reglering.

På samma sätt finns det en hierarki i den inomkyrkliga juridiken där KO och församlingsinstruktion äger företräde framför pastoratets egna styrande dokument.

1

Utgångspunkter och
förutsättningar

Kyrkoordningens förutsättningar

KO reglerar övergripande ansvarsfördelningen inom en församling eller ett pastorat i vardag och kris.

Några utgångspunkter i KO som har betydelse är skrivningarna i andra kapitlet som klargör att kyrkorådet är styrelse och att kyrkoherden leder all verksamhet.

Fjärde och femte kapitlet reglerar bland annat att kyrkoråd och kyrkoherde har ett gemensamt ansvar för att den grundläggande uppgiften blir utförd. Fjärde kapitlet reglerar också att kyrkorådet, bland andra uppgifter, ska ha ett särskilt ansvar för den ekonomiska förvaltningen och uppmärksamt följa frågor som kan inverka på pastoratets ekonomiska ställning.

Delegationsordningen kan formellt endast omfatta de områden som kyrkoordningen pekar ut som kyrkorådets roll och ansvarsområde.

KO pekar ut kyrkorådet som styrelse för pastoratet. Det ansvaret innebär att styrelsen ytterst ansvarar för att den juridiska personen följer alla de lagar och förordningar som gäller för juridiska personer i Sverige. I detta ingår bland annat arbetsmiljö, ekonomisk redovisning, miljö, ansvar som fastighetsägare mm

Eftersom kyrkoherden enligt KO ska leda verksamheten, måste kyrkorådet delegera en rad uppgifter till denne. Vilket bör regleras i en delegationsordning, i vardag som i kris.

Den arbetsordning som enligt KO ska upprättas för kyrkorådets arbete, bör på ett övergripande sätt reglera hur kyrkorådet ska planera, genomföra och följa upp sitt arbete för att leva upp till kraven på en styrelse.

Principer vid kris

Nedanstående är hämtat från Svenska kyrkan nationella nivån (Vem gör vad i kyrkan - Svenska kyrkan intranät - Krishantering).

Det svenska systemet för samhällsskydd och beredskap vilar på tre grundprinciper:

- Ansvarsprincipen innebär att den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden, har motsvarande ansvar vid en störning eller kris. Alla aktörer som berörs av en störning, direkt eller indirekt, har ett ansvar att agera även i osäkra lägen. Det ansvaret kallas ibland försiktighetsprincipen.
- Närhetsprincipen innebär att en störning eller kris ska hanteras där den inträffar, av dem som är närmast berörda och ansvariga.
- Likhetsprincipen innebär att aktörer inte ska göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver. Verksamheten under samhällsstörningar ska alltså fungera som vid normala förhållanden, så långt det är möjligt.

Detta är bra utgångspunkter vid framtagande av delegationsordning och arbetsordning rent allmänt i pastoratets planering för kriser.

Oavsett vilken typ av kris som påverkar pastoratet bör ordinarie rutiner och regelverk tillämpas så långt som möjligt.

Typer av kriser

Samhällspåverkande kriser

Kyrkan har en roll att spela vid kriser/höjd beredskap. Detta är en del av planering som pastoratet är skyldig att göra enligt KO kap 2 §11. Kyrkan ska fullfölja sin grundläggande uppgift, men vid behov i andra former på andra platser, än normalt. Planering för hur pastoratet ska möta denna typ av kriser finns idag "Kris- och beredskapsplan (KF 20171114)"

Organisationspåverkande kriser

Dessa utgörs av händelser utöver de vardagliga som påverkar som påverkar pastoratet som organisation på ett negativt sätt. Pastoratets planering för dessa finns i den del av "Kris- och beredskapsplan" som kallas "Intern krisplan".

Det finns naturligtvis kriser som kan vara både samhälls- och organisationspåverkande. Den pandemi som vi genomlevt kan ses som ett exempel på en sådan

Eftersom kyrkan har en viktig roll att spela i samhällspåverkande kriser och KO har ett krav på att pastorat och församlingar ska planera för dessa, bör dessa ur ett beslutsperspektiv betraktas som en normal del av verksamheten. I den mån beslut kan/får/ska fattas på annat sätt i en samhällspåverkande kris ska detta tydligt framgå av delegationsordningen om det påverkar KH:s befogenheter. När det gäller de förtroendevalda organen gäller reglerna i KO alltid.

Organisationspåverkande kriser hanteras i allmänhet inom ramen för KH:s uppdrag att leda verksamheten. Som framgår ovan bör detta framgå i ordinarie delegationsordning.

I synnerhet vid organisationspåverkande kriser är det lämpligt att det finns en krisorganisation stödjer KH i arbetet. Förtroendevalda, exempelvis KR:s ordförande, kan vara en del av en sådan organisering. Förutom i krisplanen bör denna organisering framgå av KR:s arbetsordning. Notera att om förtroendevalda ingår så är det i rollen att ge stöd till KR, inte som ett beslutsorgan.

2

Dokument och
dokumentation

Arbetsordning

Att upprätta en arbetsordning är alltså ett krav i KO. Däremot ger KO ingen vägledning om vad den bör innehålla. Syftet med en arbetsordning är att KR ska fastställa hur man vill arbeta som styrelse, vilka kraven på ledamöterna är etc. Några moment som bör ingå är:

- KR:s uppgifter i punktform, detta blir KR:s tolkning av uppdraget från KO och fullmäktige. För att bli meningsfullt bör det vara en konkret beskrivning av vad KR ska göra för att uppfylla sitt ansvar enligt KO.
- Ledamöternas ansvar i KR. Här bör även förväntningar på engagemang formuleras.
- KR:s organisering med eventuella presidier, utskott etc. Även när det finns en utvecklad praxis bör denna formaliseras. Roller och ansvar för olika organ bör fastställas.
- Sekretess och kommunikation - reglera vem som kommunicerar beslut i KR. Vem som får uttala sig i pastoratets namn. Vilken sekretess som råder kring handlingar och diskussioner i KR.

- Ordföranderollen. KO reglerar bara att det ska finnas en ordförande, och implicit att denne ska leda styrelsen. I praktiken är det vanligt att ordförande har andra roller, dessa bör beskrivas i arbetsordningen. Till dessa roller kan höra att bidra med förtroendevaldas perspektiv i beslutssituationer i en kris där beslut från KR eller församlingsråd inte kan inväntas. Notera att denna roll är rådgivande, det normala är att KH har delegerad beslutbefogenhet.
- Jäv - hur jävssituationer enligt KO ska hanteras i praktiken = vad innebär "delta i handläggningen"
- Arbetets planering - när skickas kallelse och handlingar, hur ska arbetsåret planeras etc.
- Hur utvärdering av KR:s arbetssätt ska ske. Bör vara en minst årlig process med fokus på lärande.

Vi rekommenderar att en arbetsordning enligt ovan reglerar även de "mjuka" delarna av arbetat i KR ska fungera och inte enbart de formella aspekterna.

Delegationsordningen

Som framgår ovan innebär ansvarsprincipen att beslut vid kris så långt som möjligt ska fattas på samma sätt som i den ordinarie verksamheten.

Det finns därför ingen anledning att särskilt reglera delegation vid just kriser. Pastoratet bör ha en väl genomtänkt delegation från KR till KH som fungerar i vardag som i kris.

En delegationsordning bör handla om just delegation, alltså de beslut KR ger rätten till person eller utskott inom KR, församlingsråd eller KH att fatta. Att beslut som ankommer på KR enligt KO som inte är delegerade ska fattas av KR är en självklarhet och behöver inte regleras.

Eventuella begränsningar i beslutsrätten, exempelvis kopplade till belopp eller rätten att delegera vidare bör tydligt anges.

För tydlighetens skull rekommenderar vi att KR:s delegation till person eller utskott inom KR, församlingsråd eller KH är ett eget dokument. KH:s delegation till underställda chefer och andra bör regleras separat. Detta eftersom det är två skilda beslutsnivåer.

Krisplan

Den nuvarande krisplanen kan kompletteras med ett avsnitt om ledningsprinciper. I ett sådant avsnitt kan ansvarsprincipen, försiktighetsprincipen, närhetsprincipen och likhetsprincipen arbetas in.

Ett särskilt avsnitt om kommunikation med förtroendevalda i fullmäktige, KR och församlingsråd bör integreras i avsnittet om kriskommunikation. De förtroendevalda utgör en viktig del i Svenska kyrkans modell för styrning. Så långt det är möjligt bör därför förtroendevalda även i kriser få anpassad information om läget, fattade beslut etc.

Notera att detta normalt inte innebär att de förtroendevalda ska delta i beslutfattande i en akut kris, utan att det handlar om en viktig grupp som bör få uppdatering i särskild ordning.

Ansvarsprincipen innebär vidare att så snart ett akut läge är hanterat bör ordinarie modell för beslut tillämpas, inklusive den roll som förtroendevalda har.

Den praxis av information/samråd med ordförande/AU som tycks finnas, bör formaliseras och dokumenteras.

Risker kopplade till krishantering bör integreras i pastoratets rutin för riskhantering. Sannolikt finns det redan en implicit riskbedömning gjord, exempelvis genom valet att ta fram rutiner för specifika situationer.

Krishantering (och planering för höjd beredskap enligt KO) bör dock ses som en del av pastoratets ledningssystem och därmed ingå i den allmänna interna kontrollen

Allt är inte dokument

Styrande dokument är viktiga för att skapa tydlighet kring arbets sätt, ansvar och befogenheter. Allt som är viktigt i en organisation kan dock inte fästas på papper.

Ans varet att agera även i osäkra lägen, det som kallas “försiktighetsprincipen” i nationella nivåns dokument om krishantering, kan och bör visserligen klargöras i styrande dokument, men måste stöttas genom en kultur som betraktar “fel” som något att lära sig av, inte straffas för.

När det gäller de dokument som särskild behandlats här, arbetsordningen, delegationsordningen och krisplanen, är processen bakom framtagandet lika viktig som dokumentet i sig.

För KR är det särskilt viktigt att lägga tillräcklig med tid på diskussion om hur arbetsordningen ska utformas för att styra och stödja arbetet.

pwc.se

Denna rapport har upprättats inom ramen för vårt uppdrag att tillhandahålla rådgivning avseende utformning av styrande dokument. Rapporten är endast upprättad för vår uppdragsgivares räkning, Svenska Kyrkan i Västerås, och får inte lämnas ut eller göras tillgänglig för andra fysiska eller juridiska personer utan Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB:s skriftliga godkännande. I avsaknad av skriftligt godkännande, tar Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB inte något som helst ansvar gentemot någon annan än uppdragsgivaren som väljer att förlita sig på eller att agera utifrån innehållet i denna rapport. Inte heller tas något ansvar för att rapporten används för andra syften än för dem som förelegat vid uppdragets utförande.

© 2022 PricewaterhouseCoopers i Sverige AB. All rights reserved. In this document, "PwC" refers to Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB or PricewaterhouseCoopers AB which is a member firm of PricewaterhouseCoopers International Limited, each member firm of which is a separate legal entity.

Kyrkorådets arbetsutskott
Kyrkorådets fastighetsutskott
Kyrkorådets kyrkogårdsutskott

Kyrkorådet

Kyrkofullmäktige

2023-11-14

7. Anmälan om efterträdarval

En ny sammanräkning har utförts på grund av att Maria Dellham (borgerligt alternativ), utsedd ledamot i Västerås pastorats kyrkofullmäktige för mandatperioden 2022-01-01 – 2025-12-31 har av sagt sig sitt uppdrag.

Stiftsstyrelsen har fattat beslut att ny ledamot blir, enligt listan över den fastställda ordningen mellan kandidater inför mandatfördelningen, Asta Matikainen Lecklin. Ny ersättare blir Christina Alman.

_____

Förslag till beslut

Kyrkofullmäktiges beslut

Läggs till handlingarna

_____

Justeringsmännens sign	Utdragsbestyrkande	Expeditioner

Kyrkorådets arbetsutskott
Kyrkorådets fastighetsutskott
Kyrkorådets kyrkogårdsutskott

Kyrkorådet

Kyrkofullmäktige

2023-11-14

---

8. Valärenden

Valberedningens ordförande Dorine Snäckerström föredrar valberedningens förslag efter ledamoten Maria Dellham som har av sagt sig sin plats i kyrkorådet.

- a) Ledamot i kyrkorådet
- b) Ersättare i kyrkorådet

_____

Förslag till beslut

Kyrkofullmäktiges beslut

Enligt valberedningens förslag.

_____

Justeringsmännens sign	Utdragsbestyrkande	Expeditioner

Paragraf

Sammanträdesdatum

Kyrkorådets arbetsutskott
Kyrkorådets fastighetsutskott
Kyrkorådets kyrkogårdsutskott

Kyrkorådet

Kyrkofullmäktige

2023-11-14

9. Val till församlingsråd

Valberedningens ordförande Dorine Snäckerström föredrar valberedningens förslag.

- a) Lundby församlingsråd, ordförande
- b) Gideonsbergs församlingsråd, ersättare
- c) Skerike församlingsråd, ersättare
- d) Rytterne församlingsråd, ersättare
- e) Kungsåra församlingsråd, vice ordförande

_____

Förslag till beslut

Kyrkofullmäktiges beslut

Enligt valberedningens förslag.

_____

Justeringsmännens sign	Utdragsbestyrkande	Expeditioner

Paragraf

Sammanträdesdatum

Kyrkorådets arbetsutskott
Kyrkorådets fastighetsutskott
Kyrkorådets kyrkogårdsutskott

Kyrkorådet

Kyrkofullmäktige

2023-11-14

Ordförande Britas Lennart Eriksson avslutar mötet.

Domprost Daniel Eklund leder därefter i välsignelsebönen.

Justeringsmännens sign	Utdragsbestyrkande	Expeditioner
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"><div style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; width: 30%; height: 100%;"></div><div style="border-right: 1px solid black; width: 30%; height: 100%;"></div><div style="width: 30%; height: 100%;"></div></div>		